EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 25.4.2013
COM(2013) 240 final

# RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

## om medlemsstaternes gennemførelse af Rådets Direktiv 2006/117/EURATOM om overvågning af og kontrol med overførsel af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel

{SWD(2013) 150 final}

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**om medlemsstaternes gennemførelse af Rådets Direktiv 2006/117/EURATOM om overvågning af og kontrol med overførsel af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel**

# INDHOLDSFORTEGNELSE


1. Indledning ..... 4
1.1. Baggrund ..... 4
1.2. Retsgrundlag ..... 5
1.3. Generelle principper for overvågning af og kontrol med overførsler ..... 6
2. Gennemførelse af de almindelige bestemmelser ..... 7
2.1. Gennemførelse af direktivet ..... 7
2.2. Standarddokument til overvågning af og kontrol med overførsler ..... 7
2.3. Kompetente myndigheder ..... 8
2.4. Fremsendelse ..... 8
2.5. Rådgivende udvalg ..... 8
2.6. Regelmæssige rapporter ..... 9
3. Rapportering fra medlemsstaterne ..... 9
3.1. Overførsler ..... 10
3.2. Eksport ud af Fællesskabet ..... 10
4. Konklusioner ..... 11

## 1. INDLEDNING

Rådets direktiv 2006/117/Euratom[1] fastlægger en fællesskabsordning for overvågning af og kontrol med grænseoverskridende overførsel af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel, så befolkningen sikres en fyldestgørende beskyttelse. Dette direktiv gælder for grænseoverskridende overførsler, når oprindelseslandet, bestemmelseslandet eller et transitland er en medlemsstat i Fællesskabet. Direktivet sikrer, at de berørte medlemsstater informeres om overførsler af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel til eller via deres område og forpligter dem til enten at give deres samtykke eller begrundede afslag til overførslerne.

Direktivet indeholder bestemmelser om regelmæssig rapportering fra medlemsstaterne til Kommissionen og fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Formålet med rapporteringen er at give et nyttigt overblik over de godkendelser, der er givet i EU som helhed, og at gøre det muligt at indkredse praktiske vanskeligheder, som medlemsstaterne har haft med at gennemføre direktivets bestemmelser, og hvordan de er løst.

Dette er den første rapport fra Europa-Kommissionen om gennemførelsen af Rådets direktiv 2006/117/Euratom. Efter indledningen vil denne rapport give:

– en tilbagemelding om gennemførelsen af direktivets almindelige bestemmelser (kapitel 4)

– et sammenfattende overblik over oplysningerne i medlemsstaternes rapporter til Kommissionen vedrørende gennemførelsen af direktivet. Disse oplysninger er blevet sammenstillet i samråd med de enkelte medlemsstater. Mere detaljerede oplysninger om medlemsstaternes gennemførelse af direktivet findes i Kommissionens arbejdsdokument SWD(2013) 150.

Denne rapports konklusion præsenterer de udfordringer, der kræver yderligere opmærksomhed, og som vil blive håndteret i tæt samarbejde med det rådgivende udvalg og medlemsstaterne.

### 1.1. Baggrund

Alle EU-medlemsstater producerer radioaktivt affald, og dette affald genereres fra mange forskellige aktiviteter såsom elektricitetsproduktion på atomkraftværker og anvendelse af radioisotoper inden for medicin, industri, landbrug, forskning og uddannelse. Driften af atomreaktorer frembringer også brugt brændsel. Brugt brændsel er nukleart brændsel, som er blevet bestrålet i en reaktorkerne og permanent fjernet fra den. Når brugt brændsel fjernes fra en reaktorkerne, opbevares det i dertil beregnede bassiner i nærheden af reaktoren, således at den oprindelige varme og strålingsniveauet kan aftage. Fra reaktoranlægget transporteres det brugte brændsel ad vej, ned jernbane eller ad søvejen til et midlertidigt oplagringssted eller et oparbejdningsanlæg.

[1] EUT L 337 af 5.12.2006, s. 21.

14 ud af 27 medlemsstater har atomreaktorer i drift, og yderligere to medlemsstater har atomreaktorer, som er under nedlæggelse[2]. De fleste medlemsstater har forskningsreaktorer.

Hver medlemsstat er fuldt ansvarlig for sit valg af national strategi for håndtering af det radioaktive affald og det brugte brændsel. Brugt brændsel kan enten betragtes som en brugbar ressource, der kan oparbejdes, eller det kan være beregnet til endelig deponering, såfremt det betragtes som radioaktivt affald. Brugt brændsel kræver derfor særlig opmærksomhed. Uanset det valg, som medlemsstaterne træffer med hensyn til håndteringen af deres radioaktive affald og brugte brændsel, er transport af disse materialer nødvendig og finder sted mellem medlemsstater og ind i eller ud af Fællesskabet.

### 1.2. Retsgrundlag

Operationer i forbindelse med overførsel af radioaktivt affald eller brugt brændsel er underlagt en række krav i medfør af Fællesskabets lovgivning[3] og internationale bindende konventioner[4], navnlig hvad angår sikker transport af radioaktivt materiale og de vilkår, under hvilke radioaktivt affald eller brugt brændsel deponeres eller oplagres i bestemmelseslandet.

Fællesskabets lovgivning om beskyttelsen af arbejdstagernes og den øvrige befolknings sundhed kræver, at der for overførsel af radioaktivt affald eller brugt brændsel mellem medlemsstaterne samt ind i og ud af Fællesskabet indføres en obligatorisk og fælles ordning baseret på forudgående tilladelser. Denne ordning med forudgående tilladelser af overførsler, som blev etableret i 1992[5], undergik betydelige ændringer i 2006 med vedtagelsen af direktivet om overvågning af og kontrol med overførsel af radioaktivt affald og brugt brændsel, i det følgende benævnt "direktivet om overførsel"[6]. Det var nødvendigt at ændre bestemmelserne i direktivet i lyset af de vundne erfaringer for at præcisere eller tilføje visse begreber og definitioner, behandle hidtil forsømte aspekter og forenkle den nuværende procedure for overførsel af radioaktivt affald mellem medlemsstaterne. Det var også nødvendigt med ændringer for at sikre overensstemmelse med anden fællesskabsret og internationale bestemmelser, herunder den fælles konvention om sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald, som Fællesskabet tiltrådte den 2. januar 2006.

Forpligtelserne under direktivet om overførsel foregriber derfor ikke medlemsstaternes ret til at eksportere deres brugte brændsel til oparbejdning. Intet i direktivet indebærer, at en bestemmelsesmedlemsstat skal acceptere overførsel af radioaktivt affald og brugt brændsel til endelig behandling eller deponering, undtagen i tilfælde, hvor der er tale om genoverførsel (tilbageførsel til oprindelseslandet). Ethvert afslag på sådanne overførsler skal begrundes ud fra de kriterier, der er fastsat i direktivet. Derudover forbyder direktivet om overførsel, at radioaktivt affald eller brugt brændsel eksporteres til lande i Afrika, Vestindien eller Stillehavet (AVS) og til tredjelande, som ikke har ressourcerne til at håndtere det radioaktive affald eller det brugte brændsel på en sikker måde.

---

2 De 14 medlemsstater, som har atomreaktorer i funktion: Belgien, Bulgarien, Det Forenede Kongerige, Finland, Frankrig, Nederlandene, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn. Italien og Litauen har udelukkende atomreaktorer under nedlæggelse.

3 Særlig Rådets direktiv af 13. maj 1996 om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling. EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1.

4 Særlig IAEA's fælles konvention om sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald.

5 Rådets direktiv 92/3/Euratom af 3. februar 1992. EFT L 35 af 12.2.1992, s. 24.

6 Rådets direktiv 2006/117/Euratom af 20. november 2006 om overvågning af og kontrol med overførsel af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel.

Rådets for nyligt vedtagne direktiv 2011/70/Euratom[7], i det følgende benævnt "direktivet om affald", introducerer yderligere bindende bestemmelser i forbindelse med overførsel af radioaktivt affald, herunder brugt brændsel, der betragtes som affald i tilfælde af bortskaffelse. De generelle principper i artikel 4, stk. 4, i direktivet om affald fastlægger, at radioaktivt affald skal deponeres i den medlemsstat, hvor det er frembragt, medmindre en aftale mellem den pågældende medlemsstat og en anden medlemsstat eller et tredjeland om at anvende et deponeringsanlæg i et af landene er trådt i kraft på overførselstidspunktet. En sådan aftale er imidlertid underlagt de kriterier, som Kommissionen har fastlagt i overensstemmelse med artikel 16, stk. 2, i direktivet om overførsel og bestemmelserne i direktivet om affald, hvori der bl.a. kræves, at et sådant deponeringsanlæg allerede skal være i sikker drift på overførselstidspunktet.

Direktivet hindrer ikke medlemsstaternes frihed til at acceptere brugt brændsel eller affald til bearbejdning eller oparbejdning fra tredjelande og sende det tilbage til oprindelseslandet. Medlemsstaterne har ligeledes ret til at overføre deres radioaktive affald eller brugte brændsel til en anden medlemsstat eller et tredjeland med henblik på bearbejdning eller oparbejdning. I begge tilfælde ligger det endelige ansvar for en sikker og ansvarlig bortskaffelse af disse materialer, herunder affald som et biprodukt, fortsat hos den medlemsstat eller det tredjeland, hvorfra det radioaktive materiale blev overført.

### 1.3. Generelle principper for overvågning af og kontrol med overførsler

En indehaver[8], som planlægger at foretage eller lade foretage en overførsel af radioaktivt affald eller brugt brændsel inden for Fællesskabet, skal indgive en behørigt udfyldt ansøgning til de kompetente myndigheder i oprindelsesmedlemsstaten. En enkelt ansøgning kan omfatte flere overførsler, hvis disse har de samme egenskaber, ruten er identisk (de samme lande og grænser krydses), og de kompetente myndigheder er de samme.

Såfremt radioaktivt affald eller brugt brændsel ønskes importeret til Fællesskabet, skal modtageren indgive denne ansøgning til de kompetente myndigheder i bestemmelsesmedlemsstaten. Såfremt en overførsel foretages fra en medlemsstat til et tredjeland, skal de kompetente myndigheder i oprindelsesmedlemsstaten kontakte de relevante myndigheder i bestemmelseslandet.

Overførslen kan ikke foretages, før de kompetente myndigheder i bestemmelseslandet og alle eventuelle transitlande har meddelt deres godkendelse til de kompetente myndigheder i oprindelseslandet. Direktivet om overførsel fastsætter en frist på to måneder efter modtagelse af ansøgningen til at meddele en godkendelse eller et afslag. Et afslag fra en bestemmelses- eller transitmedlemsstat skal begrundes i lovgivningen om overførsel og håndtering af radioaktivt affald og brugt brændsel eller på grundlag af relevant gældende national, europæisk eller international lovgivning om transport af radioaktivt materiale.

De kompetente myndigheder i transit- eller bestemmelsesmedlemsstaterne kan opstille betingelser til overførslen. For overførsler i Fællesskabet er det dog ikke muligt at opstille betingelser, der er strengere end en medlemsstats nationale lovgivning om overførsel af radioaktivt affald på dens eget område.

---

7 Rådets direktiv 2011/70/Euratom af 19. juli 2011 om fastsættelse af en fællesskabsramme for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. EUT L 199 af 2.8.2011, s. 48.

8 "Indehaver": en fysisk eller juridisk person, der inden overførslen af radioaktivt affald eller brugt brændsel er ansvarlig for sådant materiale i henhold til national lovgivning, og som planlægger at foretage overførsel til en modtager.

Hvis betingelserne for en overførsel ikke er opfyldt, eller en overførsel ikke kan fuldføres, skal de kompetente myndigheder i oprindelsesmedlemsstaten sikre, at indehaveren af det radioaktive affald eller det brugte brændsel tager dette tilbage, medmindre der kan findes en anden sikker løsning.

## 2. GENNEMFØRELSE AF DE ALMINDELIGE BESTEMMELSER

### 2.1. Gennemførelse af direktivet

Direktivet om overførsel krævede, at medlemsstaterne inden den 25. december 2008 satte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv.

Selvom de fleste medlemsstater overholdt denne frist, var der enkelte medlemsstater, som ikke gennemførte direktivet til tiden, og Kommissionen indledte overtrædelsesprocedurer mod dem. De pågældende medlemsstater meddelte efterfølgende, hvilke foranstaltninger de havde truffet for at gennemføre direktivet i national lovgivning, og Kommissionen kunne afslutte sagerne i løbet af andet halvår af 2009 (undtagen for Grækenland, hvis gennemførelsesforanstaltninger blev meddelt i september 2010).

I slutningen af 2010 var gennemførelsen af Rådets direktiv 2006/117/Euratom fuldført, og det anvendes nu i alle EU-medlemsstater.

### 2.2. Standarddokument til overvågning af og kontrol med overførsler

Direktivet om overførsel foreskriver anvendelse af et standarddokument til alle overførsler, der er omfattet af dette direktiv. På baggrund af tidligere erfaringer blev en ny kommissionsafgørelse om standardledsagedokumentet til overvågning af og kontrol med overførsel af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* i april 2008[9].

For overførslerne af radioaktivt affald og brugt brændsel (herunder brugt nukleart brændsel til endelig bortskaffelse og som sådant kategoriseret som affald) indeholder standarddokumentet i bilaget skemaer til følgende: ansøgningen om tilladelse, bekræftelsen på modtagelse af ansøgningen, tilladelsen til eller afslaget på overførsel, beskrivelsen af forsendelsen/listen over kolli samt bekræftelsen på modtagelse af overførslen. Standarddokumentet indeholder også en liste over mindstekravene i en behørigt udfyldt ansøgning.

På baggrund af en uoverensstemmelse mellem Rådets direktiv 2006/117/Euratom og de forklarende bemærkninger til Kommissionens beslutning C(2008)793 af 5. marts 2008 om det i Rådets direktiv 2006/117/Euratom omhandlede standardledsagedokument til overvågning af og kontrol med overførsel af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel (2008/312/Euratom) blev der offentliggjort en berigtigelse i EUT[10] for at ændre ordlyden i bilaget.

Medlemsstaterne har også rapporteret om visse vanskeligheder med at anvende standarddokumentet. Oplysninger om denne uoverensstemmelse og de problemer, der er opstået, findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene SWD(2013) 150. Det rådgivende udvalg vil følge op på disse vanskeligheder.

---

9 EUT L 107 af 17.4.2008, s. 32.

10 EUT L 343 af 23.12.2011, s. 149.

## 2.3. Kompetente myndigheder

Kompetente myndigheder er enhver myndighed, som i henhold til oprindelseslandets, transitlandets eller bestemmelseslandets respektive love eller andre retsforskrifter er bemyndiget til at gennemføre overvågnings- og kontrolordningen for overførsel af radioaktivt affald eller brugt brændsel. For at lette kommunikationen med Kommissionen skal alle medlemsstaterne give Kommissionen de nødvendige oplysninger og kontaktoplysninger om deres kompetente myndighed eller myndigheder.

Listen over kompetente myndigheder i medlemsstaterne er også tilgængelig via Europa-Kommissionens Europa-websted under følgende link:

http://ec.europa.eu/energy/nuclear/transport/shipment_directive_en.htm.

## 2.4. Fremsendelse

I henhold til artikel 19 i direktivet om overførsel skal Kommissionen opstille anbefalinger for et sikkert og effektivt system for fremsendelse af de dokumenter og oplysninger, der vedrører direktivets bestemmelser. Kommissionen skal også opstille og vedligeholde en platform for elektronisk kommunikation til offentliggørelse af kontaktoplysninger på de kompetente myndigheder i medlemsstaterne, de sprog, som kan accepteres af de kompetente myndigheder, samt almindelige betingelser og eventuelle yderligere krav, der er relevante for at få godkendt overførsler.

Kommissionens henstilling vedrørende et sikkert og effektivt system for fremsendelse af dokumenter og oplysninger blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* i juli 2009[11].

Med hensyn til den elektroniske platform har Kommissionen oprettet et websted (jf. ovenstående link), der indeholder alle de relevante oplysninger i forbindelse med direktivet om overførsel. De offentliggjorte data opdateres, hvor det er hensigtsmæssigt, på grundlag af oplysninger, der fremsendes til Kommissionen af hver enkelt medlemsstat, som fastlagt i artikel 18, stk. 2, i direktivet.

## 2.5. Rådgivende udvalg

Kommissionen bistås i de opgaver, der er fastsat i direktivet, af et rådgivende udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne. Det første møde fandt sted i maj 2007, hvor det rådgivende udvalgs vedtægter og arbejdsprogram for de følgende år blev vedtaget. Udvalget holdt 9 møder, der blev organiseret og ledet af en repræsentant for Kommissionen.

Det rådgivende udvalg afgav udtalelser om:

– udarbejdelsen og anvendelsen af standarddokumentet

– Kommissionens henstilling om kriterier for eksport af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel til tredjelande

– Kommissionens henstilling vedrørende et sikkert og effektivt system for fremsendelse af dokumenter.

[11] EUT L 177 af 8.7.2009, s. 5.

Udtalelserne er blevet optaget i referatet.

De hidtidige erfaringer viser, at det rådgivende udvalg er et godt og nyttigt værktøj til at lade medlemsstaternes repræsentanter dele deres erfaringer med Kommissionen og hinanden.

### 2.6. Regelmæssige rapporter

Medlemsstaterne har pligt til at rapportere til Kommissionen angående gennemførelsen af direktivet om overførsel. Første gang er senest ved udgangen af 2011, og derefter rapporteres hvert tredje år. På baggrund af medlemsstaternes rapporter har Kommissionen udarbejdet denne første sammenfattende rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Social Udvalg for at give et nyttigt overblik over de godkendelser, der er givet i Fællesskabet som helhed, og for at oplyse om de praktiske vanskeligheder, medlemsstaterne har mødt, og hvordan de er blevet løst.

I overensstemmelse med direktivets artikel 20 og de procedurer, der er fastlagt i artikel 21, blev det rådgivende udvalg konsulteret i forbindelse med udkastet til rapporten og det ledsagende arbejdsdokument. Der blev ikke modtaget nogen væsentlige bemærkninger fra det rådgivende udvalgs medlemmer. Kommentarerne berørte udelukkende opdatering af kontaktoplysninger.

Rapporteringen bør lægge særlig vægt på genoverførsel i forbindelse med ikke-godkendte overførsler og uanmeldt radioaktivt affald (direktivets artikel 4). I forbindelse med denne rapport er Kommissionen ikke blevet oplyst om nogen overførsler, der kunne være omfattet af bestemmelserne i artikel 4.

## 3. RAPPORTERING FRA MEDLEMSSTATERNE

For at strømline rapporteringsprocessen har Kommissionen givet alle medlemsstaterne en todelt rapporteringsmodel: første del til oplysninger om gennemførelsen af direktivet, anden del til oplysninger om overførsler. Alle medlemsstaterne har rapporteret til Kommissionen. De fremsendte oplysninger blev analyseret af Kommissionen, og spørgsmål, der krævede yderligere afklaring, søgte man om nødvendigt at løse bilateralt med de pågældende medlemsstater. Hovedelementerne fra medlemsstaternes rapporter er sammenfattet i denne rapport. Yderligere oplysninger findes i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

Generelt rapporterede medlemsstaterne ingen større problemer i forbindelse med gennemførelsen af direktivet. Ikke desto mindre rapporterede nogle medlemsstater om særlige betænkeligheder vedrørende de to følgende problemstillinger:

– Det forhold, at frigivelsesniveauer for radioaktivt affald ikke er harmoniseret i EU, kan medføre, at materialer, der indeholder radioaktive stoffer, frigives i én medlemsstat, mens de stadig vil kunne betragtes som radioaktivt affald i en anden medlemsstat.

– Grænseoverskridende overførsler af visse former for affald, der indeholder naturligt forekommende radioaktivt materiale (NORM-affald[12]), og som ikke stammer fra tilladt praksis, sådan som dette aktuelt er defineret i de grundlæggende

[12] NORM – naturligt forekommende radioaktive materialer (Naturally Occurring Radioactive Materials).

sikkerhedsnormer. Disse typer affald er ikke omfattet af dette direktiv og heller ikke af direktivet om håndtering af affald fra udvindingsindustrien[13].

Begge spørgsmål vil blive undersøgt yderligere og behandlet i det rådgivende udvalg.

### 3.1. Overførsler

Ifølge direktivet om overførsel må overførsler af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel mellem medlemsstater kun finde sted, hvis alle de involverede medlemsstaters kompetente myndigheder på et informeret grundlag har givet deres forhåndssamtykke.

Ud af de 27 medlemsstater gav 14 tilladelse til overførsler, som er omfattet af dette direktiv. Antallet af tilladelser er relativt begrænset. I den periode, der er omfattet af den aktuelle rapport for 2008-2011, rapporterede medlemsstaterne, at der blev givet 161 tilladelser[14] inden for direktivets anvendelsesområde. 74 % af tilladelserne vedrører overførsel af affald, de resterende 26 % er overførsler af brugt nukleart affald.

De fleste af overførslerne er mellem medlemsstaterne. Yderligere oplysninger findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene.

### 3.2. Eksport ud af Fællesskabet

Uanset den enkelte medlemsstats ret til at fastlægge sin egen strategi for kredsløbet for brugt brændsel anfægter direktivet om overførsel, som allerede nævnt, ikke en medlemsstats ret til at eksportere brugt brændsel med henblik på oparbejdning under hensyntagen til principperne for det indre marked på nuklearområdet, navnlig de frie varebevægelser i EU. Artikel 16, stk. 1, i direktivet indeholder dog klare retningslinjer for, under hvilke betingelser eksportoverførsler er forbudt. Det er særlig vigtigt, at medlemsstaternes kompetente myndigheder ikke tillader overførsler til et tredjeland, som ikke har den administrative eller tekniske kapacitet eller den forvaltningsmæssige struktur til at håndtere det radioaktive affald eller det brugte brændsel sikkert, jf. den fælles konvention.

I samarbejde med det rådgivende udvalg har Kommissionen efter proceduren i artikel 21 og i overensstemmelse med artikel 16, stk. 2, opstillet kriterier, som bl.a. tager hensyn til relevante sikkerhedsstandarder fra Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA), og som gør det lettere for medlemsstaterne at vurdere, om kravene til overførsel ud af Fællesskabet er opfyldt. Disse kriterier er blevet offentliggjort som en kommissionshenstilling i *Den Europæiske Unions Tidende* i december 2008[15].

Det antal tilladelser til eksport til tredjelande, som medlemsstaterne har rapporteret, er stadig forholdsvis lavt (17 % ud af det samlede antal rapporterede tilladelser). 9 medlemsstater rapporterede i alt 28 tilladelser til eksport ud af EU – til Rusland, Kina, Schweiz, Japan og USA. 16 af disse tilladelser omhandlede overførsel af brugt brændsel til oparbejdning (6 tilladelser vedrørte brugt brændsel fra atomkraftværker) eller oparbejdning og oplagring (10 tilladelser vedrørende brugt brændsel fra forskningsreaktorer). De resterende 12 tilladelser vedrørte radioaktivt affald, der blev sendt tilbage til oprindelseslandet (dvs. radioaktivt affald fra behandling af forurenet materiale i en af medlemsstaterne).

---

13 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006.

14 Det bør bemærkes, at nogle tilladelser er givet for flere overførsler, som gennemføres over en periode, der muligvis overskrider den aktuelle rapporteringsperiode.

15 EUT L 338 af 17.12.2008, s. 69.

Medlemsstaterne rapporterede, at overførsler og eksport overvåges og kontrolleres i overensstemmelse med procedurerne i direktivet om overførsel. Med de fremsendte oplysninger er Kommission imidlertid ikke i stand til verificere, om alle kriterierne for eksport i Kommissionens henstilling overholdes til fulde. Dette gælder især spørgsmålene om, hvorvidt anlæggene til behandling af brugt brændsel i tredjelandene rent faktisk indgår i en IAEA-kontrolaftale (som er forbundet med undertegnelse og ratifikation af traktaten om ikke-spredning af kernevåben) og relaterede tillægsprotokoller, og hvorvidt kravene om et højt sikkerhedsniveau overholdes, jf. direktivet om affald.

I medlemsstaternes rapporter bemærker Kommissionen også en overordnet sammenhæng og komplementaritet med de nationale rapporter under den fælles konvention om sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald, hvori det hovedsageligt er lovgrundlaget og ansvarsområderne, der beskrives.

## 4. KONKLUSIONER

Direktivet om overførsel er blevet gennemført i alle EU-medlemsstater. Direktivets almindelige bestemmelser er blevet gennemført med vedtagelsen og offentliggørelsen af de relevante afgørelser og henstillinger fra Kommissionen og oprettelsen af det rådgivende udvalg.

Efter at have vurderet oplysningerne fra medlemsstaterne i deres første rapporter konstaterer Kommissionen, at direktivet nu er fuldt gennemført, således at befolkningen sikres en fyldestgørende beskyttelse. Direktivet giver en velorganiseret og driftssikker ramme for overvågning af og kontrol med overførsler i alle medlemsstaterne, som sikrer, at grænseoverskridende overførsler af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel kun finder sted, hvis alle de involverede medlemsstaters kompetente myndigheder har givet deres samtykke på et informeret grundlag.

Gennemførelsen af direktivet om overførsel gav ikke anledning til større problemer. Der er blevet rejst spørgsmål vedrørende NORM-affald og frigivelsesniveauer i forbindelse med overførsel af radioaktivt affald, og det rådgivende udvalg, der er nedsat i henhold til dette direktiv, vil forestå yderligere opfølgning.

Med hensyn til overførsel af radioaktivt affald og brugt brændsel bemærker Kommissionen, at de eksisterende nationale bestemmelser, især dem der gennemfører direktivet om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling, gør det muligt for landenes myndigheder at overvåge disse overførslers bevægelser på deres område.

Rapporten giver det første sammenfattende overblik over de tilladelser, der er givet i henhold til direktivet om overførsel i Fællesskabet. Antallet af tilladelser til overførsler er relativt begrænset, og der et klart billede af situationen med hensyn til eksport til lande uden for EU. Selvom Kommissionens kriterier for eksport kun er offentliggjort som en henstilling, der ikke er juridisk bindende, vil tilpasningen af medlemsstaternes praksis med kriterierne fortsat være et vigtigt spørgsmål, som også vil blive behandlet yderligere i tæt samarbejde med det rådgivende udvalg.

I forbindelse med gennemførelsen af direktivet om affald opfordres medlemsstaterne til at træffe konkrete beslutninger vedrørende sikker håndtering af deres radioaktive affald og brugte brændsel. Dette vil med sikkerhed også påvirke overførsler inden for, til og ud af EU.

Den fremtidige rapportering skal således indeholde oplysninger om udviklingen med hensyn til overførsler af radioaktivt affald og brugt brændsel.

I de 3 år, som denne rapport omfatter, er der ikke blevet rapporteret uheld, som har medført udslip af radioaktive stoffer i miljøet, i forbindelse med nationale eller grænseoverskridende bevægelser af radioaktivt affald eller brugt brændsel.